EVENIMENTUL ZILEI
COTIDIAN DE INFORMAȚIE

Personalități ale vieții publice povestesc cea mai puternică amintire despre liderul PNȚCD

Corneliu Coposu s-a născut la 20 mai 1916, în comuna Bobota, județul Sălaj. Tatăl, Valentin Coposu – preot, senator național-țărănist, prieten cu Iuliu Maniu, fost deputat în Marea Adunare din 1918 de la Alba Iulia, a votat pentru Unire, a fost închis de două ori.

A absolvit cursurile Facultății de Drept din Cluj, doctor în drept și științe de stat. A fost jurist, avocat, asistent universitar, ziarist.

Între 1935–1937 – președinte al Organizației de tineret a PNȚ filiala Cluj; în perioada 1937–1947 a fost secretar politic al lui Iuliu Maniu; 1938 – președinte al tineretului național-țărănist și al tineretului democrat.

Arestat în iulie 1947, condamnat la muncă silnică pe viață pentru „înaltă trădare a clasei muncitoare și crimă contra reformelor sociale" și trimis în pușcărie cu regim de exterminare. Dintre cei 17 ani de închisoare, 8 ani au fost de izolare totală.

După amnistia din 1964, petrece doi ani și jumătate la Rubla, în Bărăgan. Revenit în București, este ținut sub strictă observație de Securitate.

În noaptea de 21 spre 22 decembrie, printr-un manifest adresat națiunii, a repus în legalitate partidul. La Congresul din 27–29 septembrie 1992, a fost ales președinte al PNȚCD. La 27 septembrie 1992 a fost ales senator de București pe listele CDR. A fost președinte al CDR între 1991 și 1993.

Călin Popescu Tăriceanu, vicepreședinte PNL: „N-am să uit niciodată calmul extraordinar dovedit în 28 ianuarie 1990"

„N-am să uit niciodată personalitatea remarcabilă și calmul extraordinar pe care le-a avut președintele PNȚCD, dl Corneliu Coposu, mai ales în depășirea momentului 28 ianuarie 1990. Atunci, în fața Consiliului de Miniștri, s-a desfășurat mitingul organizat de PNL și PNȚ în care se cereau, între altele, unele lucruri rămase și astăzi valabile: separarea puterilor în stat, imparțialitatea Televiziunii prin accesul tuturor forțelor politice pe postul național. La acea dată, Puterea era reprezentată de Ion Iliescu, Petre Roman, Cazimir Ionescu, prezenți la întîlnirea din sediul Consiliului de Miniștri. Cealaltă tabără eram noi, Corneliu Coposu și eu.

Discuțiile au degenerat, pentru că reprezentanții Puterii ne-au acuzat că încercăm o lovitură de stat și se forțează pătrunderea în sediul Consiliului, lucru total neadevărat pentru că noi, cînd am intrat, abia am reușit să ne strecurăm printre numeroasele cordoane ale forțelor de ordine. S-a ieșit în balcon, au început să se scandeze tot felul de lozinci, iar dl Corneliu Coposu a făcut apel în permanență la purtarea unui dialog civilizat. Dar degeaba, tot noi am fost făcuți responsabili de ce se întîmplă, cu toate că, sub motivația loviturii de stat, Puterea făcuse un apel către muncitori și aceștia, în scurt timp, au invadat piața, fiind „dotați" cu toate mijloacele de „cumințire" a manifestanților.

Timp de 8 ore am fost făcuți prizonieri și, băgați în altă sală, ni s-a tăiat contactul cu exteriorul. Atunci și acolo s-a prefigurat ideea creării unui for care să cuprindă toate formațiunile politice. Așa s-a ajuns la înființarea CPUN-ului. Ei bine, tot acest episod, tot ce s-a întîmplat atunci, pentru mine se leagă de incontestabila personalitate a dlui Corneliu Coposu. În toată acea furie dezlănțuită, dl Coposu a rămas calm, deși, repet, pînă seara noi am fost făcuți prizonieri. La un moment dat, rămînînd singuri, am redactat acel comunicat al PNȚ-ului. Incontestabil, dl Corneliu Coposu a fost o personalitate de excepție pentru peisajul politic românesc".

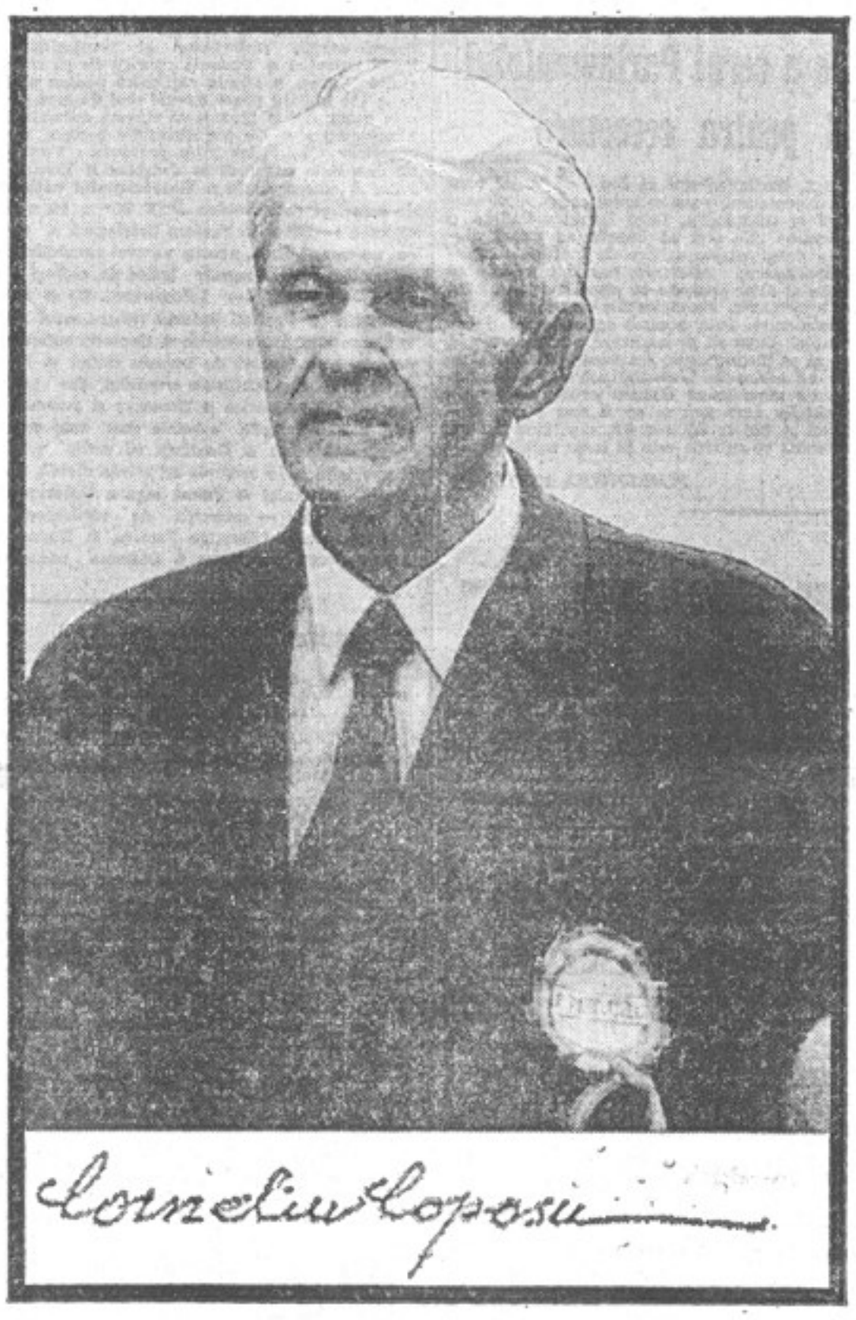

ADRIAN NĂSTASE: „S-A REFERIT LA MINE ÎN TERMENI FOARTE FRUMOȘI"

„Moartea domnului Corneliu Coposu reprezintă o pierdere extraordinar de mare pentru viața politică românească. Domnul Coposu a participat la crearea unui model de luptă politică, a introdus o anumită frumusețe, aș spune, în dialogul politic, a introdus un anumit limbaj care chiar dacă uneori a fost dur, a fost corect și civilizat. De multe ori am avut păreri diferite dar întotdeauna am avut o deosebită prețuire pentru dînsul și sînt convins că știa foarte bine acest lucru.

La un moment dat a avut o apreciere destul de interesantă în legătură cu mine. Eram destul de criticat și în interiorul partidului și în afara lui. S-a referit la mine vorbind în termeni foarte frumoși, considerînd că am o anumită deschidere spre modernitate, o deschidere europeană. A fost atunci criticat de unii dintre colegii săi, ironizat chiar. Sigur, lucrurile acestea se întîmplă dar nu pot să uit că a avut curajul, și nu-l obliga nimeni, să facă niște remarci care în mod sigur nu-i erau convenabile în contextul alianței politice în care se afla.

Repet, am avut un respect deosebit pentru acest deosebit om, care a avut o contribuție substanțială la viața publică din acești ani."

NICOLAE CERVENI, PREȘEDINTE PNL-CD: „A AVUT PE 28 IANUARIE 1990, O ATITUDINE DE ARHANGHEL"

„Marile dureri sînt mute. Orice declarație se face în legătură cu personalitatea dispărutului reprezintă o impietate. Totuși, cu speranța că Dumnezeu mă iartă că săvîrșesc această impietate, amintirea cea mai puternică pe care o am despre Corneliu Coposu este lupta dusă în cadrul întîlnirii cu Ion Iliescu, Petre Roman și Cazimir Ionescu în 28 ianuarie 1990. Atunci, prin presiuni de tip bolșevic, aceștia au încercat să-l determine pe Corneliu Coposu, aflat în clădirea Guvernului, să facă o declarație în sensul dorit de ei, pentru a liniști manifestanții ce strigau slogane anticomuniste și antiiliesciene. Am asistat la aceste presiuni și pot să vă spun că, Corneliu Coposu le-a suportat cu tenacitate. Am fost forțat să am o intervenție dură, spunîndu-le să nu-și mai permită asemenea presiuni, mai ales că noi eram prizonieri în clădire, deoarece manifestanții anticomuniști se dispersaseră, iar locul lor fusese luat de muncitorii chemați în ajutor de Ion Iliescu. Cred că au realizat și ei grozăvia pe care o făcuseră, pentru că împreună cu Corneliu Coposu am fost scoși din clădire pe ușile din spate.

Tot timpul, Corneliu Coposu a avut o atitudine de arhanghel, de mucenic, pot spune. Am realizat că sînt în prezența unui om de o moralitate desăvîrșită, de un curaj rar, un om deosebit pentru România. Mă doare că astăzi, cu cinism și fără pic de rușine, tocmai acei care l-au denigrat, umilit și jignit, cei care l-au scos în TAB din propriul său sediu, se înghesuie să facă acum declarații – în care nici ei nu cred, în legătură cu această mare personalitate care a fost și rămîne Corneliu Coposu".

Victor Clonaru – membru AFDPR, fost coleg de detenție la Canal: „A FOST ÎNCHIS ÎN LAGĂRUL PENTRU CEI MAI OSTILI ADVERSARI AI REGIMULUI COMUNIST"

„În 1950 l-am cunoscut pe Corneliu Coposu la Canal, la Capul Midia, unul dintre lagărele cele mai criminale din tot Canalul. Condițiile de viață la care a fost supus Corneliu Coposu au fost îngrozitoare. În primul rînd, la Midia era lagăr în lagăr. Pe lîngă condițiile decimante la care eram supuși toți deținuții politici de la canal, în acest lagăr s-a făcut o despărțitură cu sîrme, denumită „lagărul din sîrme", unde erau închiși cei care erau considerați cei mai refractari și cei mai ostili regimului comunist. Aici a fost închis și dl Coposu.

În infernul de la Capul Midia, deținuții politici din această categorie de o verticalitate și de o poziție absolut demne de toată admirația față de ceea ce însemna încercarea de distrugere a lor, aveau în Corneliu Coposu reprezentantul lor cel mai de elită.

Era un om care suporta cu un stoicism extraordinar crima care se exercita asupra lui, era un stîlp al rezistenței românești, un om care nu avea nici o reținere în ceea ce privește poziția sa față de autoritatea comunistă și în același timp bărbăția și demnitatea cu care suporta toate aceste împrejurări extraordinare în care a fost obligat să trăiască".

Sergiu Cunescu, președintele PSDR: „IMI AMINTESC..."

„Pe președintele Corneliu Coposu l-am cunoscut după Revoluție. Înainte de instaurarea comunismului nu ne-am cunoscut, între noi fiind și o anumită diferență de vîrstă. Colaborarea noastră a început în primele zile după Revoluție, cînd ne-am întîlnit conducătorii celor trei partide istorice. Îmi reamintesc de prima întîlnire pe care am avut-o în casa fostului nostru președinte de onoare, Adrian Dimitriu, loc ales de Corneliu Coposu pentru că președintele nostru era foarte bătrîn. Îmi reamintesc cu multă căldură cînd îl vizitam și lucram împreună la locuința sa – unde eram întotdeauna foarte bine primit – îmi amintesc de vizitele pe care mi le făcea el la miezul nopții, căci președintele lucra pînă noaptea tîrziu, îmi amintesc de primul act politic pe care l-am semnat împreună: Protestul nostru din 24 ianuarie 1990 față de declarația FSN care, prin președintele lui, și-a călcat cuvîntul și a anunțat că FSN va participa la alegeri; îmi amintesc de momentul 28 ianuarie cînd ne-am întîlnit cu Puterea instalată și cînd am încercat să mediem o înțelegere în interesul României. Atunci, președintele Ion Iliescu l-a atacat într-un mod inadmisibil pe Corneliu Coposu.

Îmi amintesc alte evenimente grave cînd, împreună cu dînsul, am mers și-am protestat din nou la președintele Ion Iliescu, un moment foarte important fiind legat de evenimentele de la Tîrgu Mureș; îmi amintesc toată istoria constituirii Convenției Democratice cînd, împreună, i-am stabilit numele, obiectivul și semnul. Pot spune că ultimii aproape 6 ani din viața mea sînt plini de amintiri legate de Corneliu Coposu. Și, nu în ultimul rînd, îmi amintesc de ultimele două întîlniri ale noastre, la Ambasada Franței – cu ocazia decorării sale și la deschiderea UIP – cînd a fost foarte cald cu mine. O să-mi amintesc întotdeauna figura extraordinară a lui Corneliu Coposu și sper ca atunci cînd voi ajunge să-mi scriu memoriile politice să contribui și eu la imaginea istorică pe care a reprezentat-o și o va reprezenta Corneliu Coposu".

Virgil Măgureanu, directorul SRI: „CEA MAI PLĂCUTĂ AMINTIRE ESTE DISCURSUL LA ANIVERSAREA SRI"

„Cea mai plăcută amintire legată de omul de excepție care a fost Corneliu Coposu este discursul său la împlinirea a 5 ani de la înființarea SRI. Atunci domnia sa a pledat pentru un serviciu de informații organizat pe baze democratice, care să slujească total intereselor fundamentale ale României".

Alexandru Arșinel – actor: „Am cîntat romanțe împreună"

„Îmi amintesc de seara cînd i s-a decernat, la Ambasada Franței, Legiunea de Onoare. Era atît de fericit, de bine dispus, radia o poftă de viață nemăsurată. A stat între noi și am glumit, am rîs, am cîntat romanțe. Era un om atît de bun, de blînd. Nu era în stare să-i vorbească că de rău nici măcar pe gardienii care l-au păzit în închisoare, care l-au chinuit. Sînt mîndru și fericit că am avut ocazia să îl cunosc îndeaproape pe acest mare om. Cel mai bun, de altfel, dintre noi. L-am întîlnit prima dată după Revoluție, la Televiziune, în 1990. Știam că a existat un partid țărănesc cîndva, de fapt mai multe partide istorice, care i-au „chinuit" și „oprimat" pe „eroii neamului", comuniștii, i-au azvîrlit în închisori. Știam că unul dintre ei fusese dl. Corneliu Coposu. Eram circumspect în ceea ce îl privește. Era și o perioadă frămîntată, apele erau destul de învolburate. Apoi, încetul cu încetul, am început să văd lucrurile în adevărata lor lumină. Repet, a fost un mare om și poate cîndva își vor da și alții, mulți, seama ce mare șansă au avut de a fi în preajma sa. Nu știu ce aș mai putea spune, nu îmi găsesc îndeajuns cuvintele".

Dr. Gheorghe Jovin: „SE DUCE O PARTE DIN COPILĂRIA MEA"

„L-am cunoscut pe dl Corneliu Coposu cînd aveam 12–13 ani. Părinții mei erau amîndoi foarte legați de Iuliu Maniu, care venea adesea la casa noastră de la Sinaia și era întotdeauna însoțit de Aurel Leocuță și de Corneliu Coposu, care pe vremea aceea avea în jur de 30 de ani. Era cel mai tînăr din anturajul lui Iuliu Maniu, îi plăceau copiii, așa că aveam cu el relații foarte bune. Era foarte devotat lui Maniu și foarte activ în PNȚ; îmi aduc aminte că a venit odată cu ziarul „Dreptatea", ni l-a arătat și a zis: „Uite, citește, tot ziarul acesta este opera mea, eu l-am făcut singur!" Era încă vremea cînd mai erau speranțe politice, după aceea au venit arestările și nu l-am mai văzut.

L-am revăzut mult mai tîrziu, după ce a ieșit din închisoare, se vedea regulat cu tatăl meu. După Revoluție l-am revăzut ceva mai des, cînd am început să fac și eu politică, intrînd în PAC.

În 1992 eram delegat din partea PAC la ședințele CDR. Am fost foarte impresionat de modul în care ținea Convenția în mînă, era într-adevăr o adunare de 18 persoane, fiecare cu păreri divergente, era foarte greu să o stăpînești. Ei bine, dl Coposu o stăpînea cu o autoritate absolută. În măsura în care aveam timp, mai depănam amintiri și aceasta îi făcea o mare plăcere, îi plăcea să ne aducem aminte de oamenii care îl vizitau pe Maniu.

O dată cu dl Corneliu Coposu, se duce și o parte din copilăria mea, pentru că el este ultimul dintre cei ce veneau atunci pe la noi, ceilalți toți s-au dus, el mai rămăsese ca ultima mea amintire din acea perioadă".

Stelian Tănase, deputat, scriitor, politolog „Am putut să constat farmecul său de povestitor"

„Ceea ce surprindea la Corneliu Coposu era diferența dintre rigoarea lui din viața publică, chiar un anumit stil solemn, seniorial, și maniera sa de om plin de umor, prietenos și deschis, pe care o avea în viața privată. Ca mulți oameni care au cunoscut recluziunea, îi plăceau convorbirile nocturne prelungite, cu prietenii apropiați. Spunea multe istorii amuzante și, în ciuda tristei sale experiențe de viață, nu-și pierduse încrederea în ceilalți și nici în felul cum vor decurge lucrurile. Am participat la puține astfel de întîlniri cu intimi dar, chiar și așa, am putut să constat farmecul său de povestitor, ca și plăcerea și curiozitatea lui de a asculta pe alții povestind. Totul se desfășura pentru el în jurul unei țigări bune.

Ultima imagine pe care o am despre el este aceea a chipului său învăluit în fumul țigării pe care o savura amintindu-și o poveste veche, privind spre trecut cu detașare".

PAGINI REALIZATE DE CRISTINA SOFRONIE, MARCELA FERARU, ANCA ALEXANDRESCU, VIRGINIA GHITĂ, ANDRA MANTA, OVIDIU PATRAȘCANU, BOGDAN TIBERIU IACOB, VICTOR BRATU, ION SCAUNASU, STEFAN IONESCU, OANA GROZUȚĂ, CRISTIAN ANGHEL, RADU POPA, CRISTIAN BURCIOIU, FLORIN ADRIAN, MARIA TIMUC, CORNELIU CIOCAN